

Christian Gammeltoft og Lotte Langhoff
Næbbevej 21
4560 Vig
Sendt som digital post

28. august 2023

Dispensation til forhøjelse af beskyttet dige

Odsherred kommune har modtaget en ansøgning om at ændre et beskyttet dige nord for ejendommen Næbbevej 21, 4560 Vig, matr.nr. 4f Bråde By, Egebjerg. Diget nord for ejendommen, et ældre dige omkring Kongsøre Skov, er beskyttet efter museumsloven, lovebkendtgørelse nr. 358 af 8. april 2014. Digets tilstand må efter lovens § 29 a, stk. 1 ikke ændres. Kommunen kan, jf. lovens § 29 j, i visse tilfælde dispensere fra beskyttelsen.

En strækning på ca. 60 meter af diget søges forhøjet med op til 0,5 meter af hensyn til at sikre mod oversvømmelse fra havet, så digets top kommer op i kote 2,5 m over havets overflade. Syd og øst for bebyggelsen er der allerede etableret skråningsanlæg/diger til at sikre mod oversvømmelse fra havet.

Projektets udformning og beliggenhed fremgår af bilag 1.

Afgørelse

Kommunen dispenserer fra museumlovens regler om beskyttelse af sten- og jorddiger til at ændre det beskyttede dige ved at forhøje diget med op til 0,5 meter. Dispensationen er meddelt med hjemmel i § 29 j, stk. 2 i museumsloven.

Dispensationen er meddelt på de vilkår, der er anført i næste afsnit.

Der er en klagefrist på 4 uger fra modtagelse af dette brev. Dispensationen træder først i kraft, når klagefristen er udløbet.

Hvis der bliver klaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet over afgørelsen, skal nævnet tage stilling i

sagen, før dispensationen kan udnyttes.

Dispensationen vedrører kun det beskyttede dige jf. § 29 a i museumsloven.

Dispensationen falder bort, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år fra datoen på dette brev, jf. § 29k, stk. 2 i museumsloven.

Vilkår

Dispensationen er meddelt på følgende vilkår:

1. Arbejdet skal udføres som ansøgt.
2. Senest 4 uger efter at arbejdet er udført, skal ejer give skriftlig besked herom til Odsherred Kommune på natur@odsherred.dk og Naturstyrelsen på msj@nst.dk.
3. Egetræet i digets østlige del, skal friholdes for udlægning af jord.

Begrundelse

Kommunen har i sin behandling af sagen lagt vægt på, at diget på den konkrete strækning består af et noget udfladet jorddige, og at kommunen vurderer, at en forhøjelse af diget med op til ½ meter jord ikke vil reducere digets landskabelige, kulturhistoriske eller biologiske værdi. Der lægges også vægt på de særlige matrikulære og ejendomsmæssige forhold. Dels bebyggelsens beliggenhed på et lavt areal, ca. 1,5 m over havet, som betyder at oversvømmelsessikring er et anerkendelsesværdigt formål, dels at den fysiske placering af ejendommens bebyggelse, vil gøre det yderst vanskeligt at etablere en alternativ sikring op mod skoven.

Det er kommunens vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, vil kunne påvirke et Natura 2000-område væsentligt og heller ikke vil kunne medføre beskadigelse af plantearter eller af yngle- og rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Du kan finde en uddybende redegørelse for afgørelsen i bilag 2.

Klagevejledning

Afgørelser efter naturbeskyttelsesloven og museumsloven kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. I bilag 3 er der hjælp til at indsende klage.

Detaljeret klagevejledning findes i bilag 3.

Annoncering

Afgørelsen er annonceret på Odsherred Kommunes hjemmeside:
<http://www.odsherred.dk/kommuneinformationer/afgoerelser>

Sagens videre forløb

Hvis du har spørgsmål til afgørelsen, er du velkommen til at kontakte naturteamet på tlf. 59 66 60 05 eller mail natur@odsherred.dk

Du får kun besked herfra, hvis der modtages en klage over afgørelsen.

Venlig hilsen

Benjamin Dyre
Natursagsbehandler

Kopi sendt til:

1. Miljøstyrelsen, mst@mst.dk
2. Naturstyrelsen Midtsjælland, msj@nst.dk
3. Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
4. Museum Vestsjælland, plan@vestmuseum.dk
5. Friluftsrådet, fr@friluftsradet.dk; kreds14@friluftsradet.dk
6. Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk; dnodsherred-sager@dn.dk; hg@eco-forum.dk
7. Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk; odsherred@dof.dk
8. Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk; lbt@sportsfiskerforbundet.dk; nordkysten@sportsfiskerforbundet.dk
9. Danmarks Jægerforbund, post@jaegerne.dk
10. Danmarks Kulturarvs Forening, post@kulturarvsforening.dk

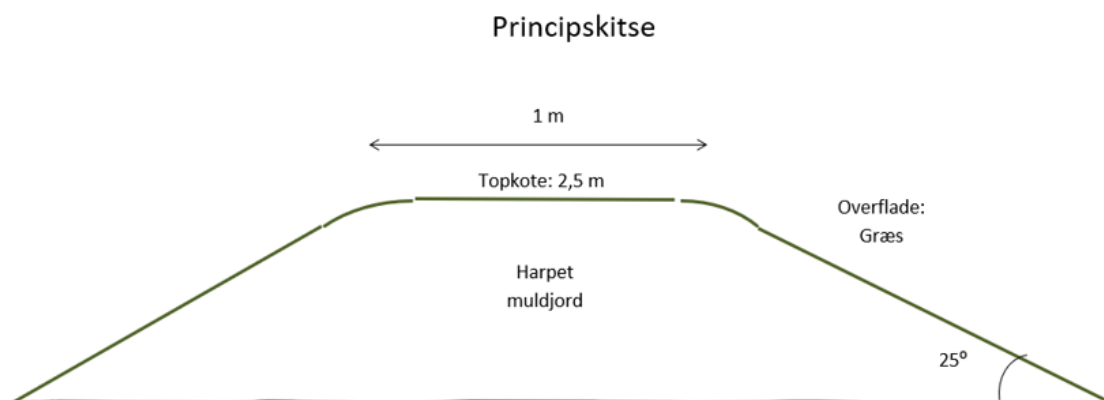
Bilag 1. Kort med projektets placering

Kort 1. Ejendommens beliggenhed på Næbbevej

Kort 2. Diger omkring ejendommen. Med orange farve er vist det registrerede beskyttede dige omfattet af bestemmelserne i § 29a i museumsloven. Med rød farve er vist den strækning, der ønskes forhøjet. Med gul farve er vist et nyt dige. Med grøn farve er vist et planlagt dige. Matrikelskel er vist med sorte streger. Det bemærkes, at de indtegnede matrikelskel afviger fra de faktiske forhold.

Figur 1. Digets udformning.

Bilag 2. Redegørelse

På ejendommen Næbbevej 21, 4560 Vig ønsker ejerne at etablere kystbeskyttelses anlæg i form af diger. Ejendommen ønskes sikret mod oversvømmelser med i diger i kotehøjde 2,5 meter over havet. Der er allerede etableret diger på en del af strækningen langs Næbbevej og øst for ejendommen. Mod nord, i skel til Kongsøre Skov, findes et ældre beskyttet jorddige omkring skoven, der ønskes forhøjet med 0,25 meter, så det kommer op i samme højde som de øvrige diger.

Odsherred Kommune behandler aktuelt ejernes ansøgning om etablering af kystbeskyttelses anlæg på ejendommen efter reglerne i kystbeskyttelsesloven. Det bemærkes, at en tilladelse til etablering af kystbeskyttelses anlæg som ansøgt, forudsætter kommunens dispensation fra digebeskyttelsen.

I forbindelse kystbeskyttelsessagen har kommunen været i dialog med ansøger, Naturstyrelsen, der ejer diget, Slots- og Kulturstyrelsen og Museum Vestsjælland.

Digebeskyttelsen

Diget omkring Kongsøre Skov er registreret som beskyttet sten- og jorddige omfattet af § 29 a, stk. 1 i museumsloven. Efter § 29 j, stk. 2 i museumsloven kan kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde gøre undtagelse fra bestemmelsen i § 29 a, stk. 1. § 29 a er en forbudsbestemmelse, hvis formål er at sikre sten- og jorddiger som kulturhistoriske spor og at sikre de biologiske og landskabelige interesser, der knytter sig til digerne. Beskyttelsen betyder, at der ikke må ændres i tilstanden af de beskyttede sten- og jorddiger. Digerne må ikke fjernes eller beskadiges. De må heller ikke beplantes eller gentilplantes. Digerne er beskyttede fordi en meget stor del af de diger, der tidligere eksisterede, er fjernet inden for de seneste 100 år. Digerne er vigtige historiske elementer i kulturlandskabet og fortæller om tidligere tiders arealudnyttelse, ejendomsforhold og administration. Digerne fungerer også som levesteder og spredningsveje for dyr og planter. Endelig bidrager digerne til et afvekslende landskab. Et beskyttelsesværdigt dige behøver ikke nødvendigvis at være såvel landskabeligt som kulturhistorisk eller biologisk værdifuldt. Det kan være tilstrækkeligt, at diget vurderes værdifuldt i én henseende. Natur- og Miljøklagenævnet har særligt lagt stor vægt på digernes væsentlige kulturhistoriske værdi som udtryk for ældre tiders ejendomsstruktur og udskiftningsmønster m.v.

Det beskyttede dige

Diget har id 113922 og fremgår af Slots- og Kulturstyrelsens kort over registrerede beskyttede diger. Diget fremgår også på senest reviderede topografiske kort fra før 1. juli 1992. Det bemærkes jf. bilag 1, kort 2, at digets visning på det digitale kort, afviger en smule fra de faktiske forhold, særligt i ejendommens østlige del.

Fotos af det beskyttede dige.

På fotos ses diget som et udfladet jorddige med en sparsom vegetation. Der er dog et større egetræ i den østlige del af diget. Der ses ikke sten i diget på den aktuelle strækning. Et stykke nord for ejendommen langs Næbbevej udgøres diget af et egentligt stendige.

Ejendommen består af et relativt lille jordstykke på 898 m², der er klemmt inde mellem Næbbevej og Kongsøre Skov. Bygningernes placering og de beskedne forhold på grunden har ført til, at der ikke ses realistiske alternativer, der ikke påvirker det beskyttede dige, såfremt der skal etableres et kystbeskyttelses anlæg nord for ejendommen.

Kommunen fik 3. maj 2022 en principiel fra udtalelse Slots- og Kulturstyrelsens vedr. en eventuel forhøjelse af det beskyttede dige som led i kystbeskyttelses anlæg. Slots- og Kulturstyrelsen henviste til, at tilladelse til en ændring af diget skulle bero på de faktiske forhold, og at det kunne være i strid med digebeskyttelsen, hvis projektet forringede de biologiske, landskabelige eller kulturhistoriske værdier.

Naturstyrelsen og ansøger har afholdt møde på stedet og besigtiget det aktuelle forløb. Naturstyrelsen skrev om diget: *"For hele digeforløbet langs nordsiden af matriklen ind mod Kongsøre Skov er der tale om et noget udfladet jorddige. I det sydøstlige hjørne af skoven ud mod Næbbevej mangler diget helt. Omkring 10 m længere mod nord optræder skovdiget igen og her som et stendige"*.

Naturstyrelsen har accepteret at diget på den aktuelle strækning kan forhøjes op til kote 2,5 meter over havet, men dog på et vilkår om det gamle egetræ i digets østlige del. Naturstyrelsen skriver: *"Et enkelt sted på diget står et gammelt egetræ. Her må der ikke fyldes jord op omkring selve træstammen, så her skal der opbygges et nyt kort digeforløb syd om egetræ og eksisterende skovdige."*

Kommunen anmodede her i august 2023 Museum Vestsjælland om en konkret stillingtagen til det ansøgte i forhold til de faktiske forhold. Museum Vestsjælland har besigtiget diget d. 14. august og konstateret, at det ansøgte var udført. Museet har ingen bemærkninger til det ansøgte, og bemærkede, at det ikke var muligt at besigtige det oprindelige dige eller dele heraf.

Kommunen sendte ansøger et udkast til afgørelse. Ejer havde ikke bemærkninger hertil, men vedlagde bl.a. fotos af det nye dige, bl.a. med foto af at diget er anlagt i en halvbue rundt om egetræet.

Vurdering og begrundelse

Det er kommunens vurdering, at diget på den aktuelle strækning har en begrænset biologisk værdi, selvom det er en del af skovbrynet omkring Kongsøre Skov. Egetræet i digets østlige del har en særlig biologisk værdi, og kommunen vil derfor ikke tillade oplæg af jord omkring egetræet, da dette kan medføre, at træet vil dø. Et dødt træ kan i sig selv være positivt for biodiversiteten, men da træet står lige op ad en privat have, vil det være usmart at udlægge jord, der skaber risiko for, at træet dør og dermed en vis fare for at det kan vælte. Hvis træet dør, vurderer vi, at Naturstyrelsen eller ejer alt andet lige vil sørge for, at træet vil blive fældet og fjernet fra stedet, og dermed at digets biologiske værdi reduceres.

Diget omkring Kongsøre Skov har stor landskabelig betydning. På den aktuelle strækning er det noget udfladet og knap så synligt som på strækninger, hvor det udgøres af et egentligt stendige. Forhøjelse af diget med op til 0,5 meter jord ses ikke at reducere digets landskabelige værdi.

Skovdiget har væsentlig kulturhistorisk værdi, og om end det formentlig er anlagt i forbindelse med skovforordningen fra starten af 1800-tallet, dvs. at det ikke er så gammelt som sognediger mv. Digets kulturhistoriske værdi vurderes ikke at blive forringet af en forhøjelse af diget.

Kommunen har i sin behandling af sagen lagt vægt på, at diget på den konkrete strækning består af et noget udfladet jorddige, og at kommunen vurderer, at forhøjelse af diget ikke vil reducere digets landskabelige, kulturhistoriske eller biologiske værdi. Der lægges også vægt på de særlige matrikulære og ejendomsmæssige forhold. Dels bebyggelsens beliggenhed på et lavt areal, ca. 1,5 m over havet, som betyder at stormflodssikring er et anerkendelsesværdigt formål, dels at den fysiske placering af ejendommens bebyggelse, vil gøre det yderst vanskeligt at etablere en alternativ stormflodssikring op mod skoven.

Natura 2000 og Bilag IV-arter

Diget ligger ikke i et Natura 2000 område. Det nærmeste Natura 2000 område, N155 område Udby Vig, ligger i en afstand af mere end 4 km fra ejendommen.

Det er kommunens vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, vil kunne påvirke et Natura 2000-område væsentligt eller medføre beskadigelse af plantearter eller yngle- og rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Kommunen vurderer at på denne baggrund, at der kan dispenseres fra § 29 a i museumsloven.

Bilag 3. Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Odsherred Kommune, der har truffet afgørelsen.

Klagefristen er 4 uger fra den dato, som afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Odsherred Kommune i Klageportalen.

Privatpersoner skal ved klage betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Klagegebyr opkræves af Nævnenes Hus. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling. Gebyr skal indbetales inden for en fastsat frist.

Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Hvis du ikke kan bruge Klageportalen på grund af eksempelvis handicap, sprogvanskeligheder, problemer med digitale medier, psykiske lidelser eller fordi du er socialt udsat, så kan du sende en anmodning om fritagelse for brug af Klageportalen til Nævnenes Hus, Toldboden 2, 8800 Viborg eller som mail til nh@naevneneshus.dk. I din anmodning til nævnet skal du oplyse hvis du allerede er fritaget fra at bruge Digital Post af kommunen. Når du ansøger om at blive fritaget for brug af klageportalen, er det vigtigt, at du giver Odsherred kommune besked om det.

Klageberettigede:

- Adressaten for afgørelsen
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis du ønsker at indbringe denne afgørelse for en domstol, skal retssagen være anlagt inden 6 måneder efter, at du har modtaget afgørelsen jf. § 29 x i museumsloven.